
hullásukban tetten ért téglák

TARI ISTVÁN

A megbélyegzések nyomorúságos időszakában bontásra ítélt, árvíz-roggyantotta házak faláról levakart sárga jelek, sárga ikszek sok huza-vonával álmomba küzdötték magukat.

Mocorgásoktól, forgolódásoktól nedves álmomba. Először azt hittem, kőborlásaik során ingükbe gyűjtött vadnarancssal dobálnak az árterü-letek fái között csatangoló fenegyerekek.

(Ragyás arcú gyümölcsöket idézett a ragadós lé.)

Aztán hangokat hallottam: nem vagyunk mi leprások!

NEM VAGYUNK MI LEPRÁSOK!

Úgy éreztem: filmeznek. És szónokok végtelen sora a sétánnyá átalakí-tott nyúlgáton, a rögtönzött kelléken.

Többen csoportba verődve sírtak.

A fertőtlenítős keresztek spriccelt. Klór keresztek.

Anyám keresztek vetett a kenyérre, felszelte.

Égig érőket...

Azokkal díszítelek fel. Az álmomból könnyűszerrel kimeregetett je-lekkel hozlak összefüggésbe.

Halottam vagy.

Az én halottamnak szép fehér ruhát gyógyít a szél. A szél, mely kép-telen méheket ültetni a keretbe, mely túl közel hozza a nyálas körvo-nalú nyárfasort.

Fát hasogatok. Szárazon, durván, recsegéssel, pattogással otthont sza-kítok köréd. Jó illatút. A vadnarancsligettől jobbat! Guráblítésztányit, amekkorára a kandalló zsúfolt vöröse képes.

Az én halottamban havazik.

Dús pelyhek fehéritik, hevítik ágját. Éjszakai beszélgetésünkben is havazik. A cigarettaparázssal összefirkált sötét bugyborékolásában, az örök fogadkozásokban. A fekvő emberek biztonságérzetétől átlangyosodó redőny véletlen vendégeiben, az apró pöttyökben betévedő párzó macs-kák falravetülő óbégatásaiban is.

Az ikszekben,
a keresztokban,
a krikszkrakszokban.

Szólni kéne Bálint Endrének.
Endrém! Hívd ki a színházteremből világtalanjaidat.
(Világtalanságuk világunk.)
Fehér botok kalamárisomban.

Mennyire szerettem volna gyermekfejjel egy igazi kalamárist! Valami keményet táskámban, cifra virágokkal tetején. Frisset, faszagút, lecke-
szagút, rózsaszín húsút! Helyette bőrtokot kaptam, hogy ne törjön ki
ceruzám hegye, ne sérüljön le tollam.

Fehér botjaik kalamárisomban.

Jó írószerek. Útni lehet velük, fenyegetőzni. Nagy-nagy köröket raj-
zolni, utcahossznyi vonalakat húzni, melyekhez kutyaugatások tapad-
nak.

Eb-örjögések.

Utcahossznyi vonalak, rengeteg szidással.

Utcahossznyi vonalából csomósodnak össze a fák.

Lombhullató és örökzöld szobraink. Örökmozgóink. Vérnyomásunkban
vackoló, szüntelen tapogatózó, Nap ostorozta, zene lyuggatta szobraink.

És a fészkek...

A szálkás égbolt tükörképei. A zseniális tojásrobbanások...

Egy-egy pihe mindig jut gallérunkra, a dobbanások fölé, az idegen-
ben működő gyár jelvénye mellé.

Nagyszerű anyag

a fa.

Nagyszerű lélek

a lomb.

Endrém!

Egy kisiút látok a színpadon.

Őt hozom le! Őt ültetem ételeim, italaim közé. Neki mesélek. Neki
rajzolom azokat a kutyusokat, melyektől felforr a velőm — annyira
szelídek.

Egy kisiút látok a színpadon!

Ő fog elvezetni addig a vonásig, ahol először eladósodtunk.

Rövid mondatok között turkálók.

A vitrázs fényt áteresztő alkatrészei — megüvegesedett kakas színes
fark-cserép-tollai — között.

Hátha akad egy sötétebb rész, melynek közelében a karcolások, hor-
zolások, szúrások okozta zsihogás enyhül. Létezik egy szín, kell, hogy
létezzen, amelyik sokkal jobban átforrósodik, mint a többi.

Néha megkapaszodom...

Rövid mondatok között turkálók...

Hosszú délutánok. Esők. Ebédek. Séták. Virágok. Bor. Sátorozás. Fű.
Rét. Hajók. Napkelte. Mimózák. Faliszőnyegek. Matematika. Hó. Sűrű

ködök. Lila kandalló. Kiállítás. Mandulaműtét. Könyvek. Fák. Irodalmi estek. Egy papírszalvéta. Népkert. Kapucsapódások. Ablakzörgetések. Színházi előadások. Álmos hétfők. Honoráriumok. Gyertyák. November 23. Szeptember 11. Egész október. Versek. Hvar. A vödör. Kisdrázi. Pi és Pipi. Bizsu. Mézeskalács. Gin. (Fenyőtargyi.) Tonic water. Citrom.

Az üvegcserepek... A szétdurrant...

Néha megkapaszkodom egy léckerítésben.

Már kukorékolnak a kakasok. Jólesnek ezek a hangok. A kakasok őrjöngése munkára serkenti a kisváros szorgos polgárait, kik helyeslik középületeik falán a TAKARÉKOSSÁG plakátjait; kik fejüket csóválják, ha rövid mondatok között turkálók; kik megdöbbennek napilapjuk egyes hírein:

ISZONYÚ SZÉLVIHAR — X a haját szárítaná,

PUSZTÍTÓ EREJŰ FÖLDRENGÉS — Y ponyvákat teregetne a szilvafák alá,

HATALMAS TŰZVÉSZ — Z szivarra gyújtana.

A mindennapok hullásukban tetten ért téglák.

A házban pár ezerszer elismételhetjük valamelyik nap eseményeit.

A ház mellé kertet álmodhatunk. Felfrissülést. És kiúttalanságot.

Abban a kertben nőhet térdig érő fű, érhet és elpereghet egy rovargyűjtemény, melynek átélése az első iskolástáska homályában morzsolja önmagát.

Mégis...

Áldott legyen mindaz, ami kora ősszel történik, két elfehéredés között!

Kidüllednek az erek. A levelekből kerti abroszomra potyognak a mesék. Azokban csatangolunk tapsikolt földeken, azokban telepedünk, parázna dombok tövébe, fák alá, lopott birsalmákon barnuló harapások közé.

Mielőtt átlyukadna a kerti abrosz, elmondom, nem lehet elhallgatni: sok kifáradt növel találkozom naponta a kisváros forgalmában.

Biciklijükkel kell őket kiemelni. Kerékpárjukkal.

Biztosítom majd nekik a verandát, az oszlopokat, a hosszan virágzó, szívós indákat.

A gyertyaravatalt egy tükör előtt, mely túlmutat a falon, mely utcára löki a belső berendezést.

A meghosszabbított ragyogást, az élesztő élességet.

Pattintott üvegből isszák így a bort.

Biztosítom majd nekik a léggörty, melyben nevetségesek a bocsánatkérések.

A nekifutások.

A fényképeket, melyeken a csönd. Az örökös botladozás.

A fényképeket, melyeken megmered néhány mesterfogás.

(A mindennapok hullásukban tetten ért téglák)...

Áldott legyen mindaz, ami kora ősszel történik, két elfehéredés között!

Időnként megjelensz az udvarokban szerszámaiddal.

A gazdák pálinkával kínálnak, mesternek szólítanak. Aztán kimégy udvarukba, és mesélsz: legfontosabb a hely megválasztása. Nem szabad, hogy árnyékszék legyen a közelben, ügyelni kell a szomszédok W. C.-jére is.

Miután megállapodtak a helyben, kicsupálsz a körvonal fűvét-paréját, s ásóért nyúlsz.

Kényelmesen, magabiztosan dolgozol.

Egyszer fiad — hetedikes — kiszámította, hány köbméter földet ástál ki életedben. Nem szóltál rá semmit.

(Az építkezés negatív előjelű ásás.)

Néha magad előtt látod a rétegeket, melyek ezt-azt megőriznek, a föld illata rabul ejt.

Mindig szeretted volna egy nagyon mély kutat ásni, mely nem visszhangzik.

A kíváncsi újságírónak bevallottad, hogy csontvázat még nem találtál. Kincset sem.

A rétegek végén csizmádnál mindig megjelenik egy darabka égbolt:
KIREZGŐSÖDIK A VÍZ...

Egy könnybe lábadt szem a forgás központja. Egy hajszálér-szörccsómótól izgatott szem.

És leállítom hirtelen a vasárnap délutáni mennyezetet.

A pókok száalai, az apró árnyékok, a repedések röptükben, körözésükben új rendet hoznak létre. Ebben a rendben, tűzzel fenyített papirosként sárgul meg, válik élettelené a hullámzó függöny simogatása, közelsége.

Ebben a hullásban lehet-e valakinek ajtót nyitni, aztán leültetni és úgy hagyni?

Mozdulatlanul, mint egy csendéletet, mint egy tejüveg mögötti kódös tekintetet.

Mozdulatlanul, mint egy előbb vagy utóbb bekeretezett, használati utasítással ellátott pazar vájkálást.

Nemrég képeket szitáltam verseimhez. Minden kép gyönyörű. Minden válogatás. Minden, ami papír, ceruza és valaki között játszódhat le.

És egyben romlott is.

Egy vasárnap délutáni mennyezetet leállítani...

Ebben a hullásban lehet-e ajtót nyitni?

Lehet-e valakihez, mint egy pohár vízhez nyúlni?

Mint egy pohárhoz?

Mint egy levegővel küszködő csillogáshoz?

Mint egy telített-oldat-feszültséghez?

Nemrég képeket szitáltam...

Nemrég egy gyerekkórus hangoskodott az ágyamban, a huzaton csokoládészínű, szív alakú nyomot hagyva, mely terjed, ha meleg vagyok, ha keresem a kapcsolatunkban elejtett mandulaszappant.

Nem tudok veled mit kezdeni, mint ezzel a növényvel, melyet egy át-énekelt éjszaka után éreztem ágnumúim között — azóta itt rezeg. Cserépbe ültették, az a háza. A halványpiros falon messzire terel a salétrom bolyha. Valószínűleg a cserép alján, abból a lyukból szivárog a vér, a vér, mely sohasem alszik meg — ismeretlen terület termékenységét hirdetve.

Ha kitekintek szobámból, csak a száradó alsóneműkről olvashatom le: tavasz van-e avagy ős.

Lesz még életünkben olyan időszak, amikor csak száradó alsóneműkről olvashatjuk le a harcterek eredményeit, a játszógödrök állásait, a legújabb művészi irányzatok zsvivajgását.

Ablakomba rakom arcod.

Abban, amelyik előtt nem lehet megállni és hirdetések böngészni.

Abba az ablakomba rakom arcod, amelyiknek üvegén évekig gyufát próbáltam gyújtani — sikertelenül.

Bebalzsamozott arcod ablakomba rakom, azt az arcod, amelyen számtalanszor felszikkasztam, mint a Luna-park játékautóinak pálcái összeközeledésekor.

És hiába locsolom. Hiába teremtek új, tápsókban gazdag talajt. A sók nem kapaszkodhatnak fel a szállítóedényeken, nem foszforeszkálhatnak éjjelente, nem lüktethetnek, mint a villámoktól terhes, fekete ég elsápadásai.

Bebalzsamozott arcodon koppannak a túlvilági porokban fürdött lepkek. A koppanások hosszú bordó-arany, barna-ezüst csíkokban csorognak alá, ha leszédülnek az ég könnyecsepei . . .

Az esők.

Mert szeretted őket. Annyira, hogy többször is önmagukba száradtak.

●
Van egy szomorú kert.

Keresd meg azt a kertet.

Hajnalban szállj vonatra, a kékeslila ködök dohogásakor.

A mozdony remek acélszerkezetét hagyd a síneken.

Húnyd be szemed. Oldódj fel egy sírás közelében, a gyermekkor igazságtalanságainál.

A szürkület óráiban szállj le a szerelvényről.

És keresd meg a kertet! Egy nagyváros közepén éppoly nehéz megtalálni, mint egy faluban.

Ne kérdezősködj! Ne használj térképet!

Van egy szomorú kert . . .

Ha megtalálod, járd körül, tapogasd ki ajtaját, a farácsot. Ne lépd át! Rúgd be, mert otthon vagy.

A lombok és törmelékek alagútjában indulj el. Egy százas égő narancs-fénye vezet a viskóig; homlokán hatalmas betűkkel pompázó tábla: J Á T É K G Y Á R.

Alatta: kutyusok, égis érő zsiráfok, elefántok, majmok, seggbefújós kiskakasok, vidám gyászhuszárok.

Bent: felborult festékvödrök, széthagyott ecsetek, tarka nadrágok, ingek.

Az asztalon egy lavórban langyos víz, mellette borotvaszappan, zsilett, pamacs.

Az ágyon liftkulcs.

Egyszer én is világgá mentem, egy vitaminszegény nyár végén.

A gyümölcsök — egy zivatar térítette őket észhez.

Valamelyik ismerősöm háza előtt kötöttem ki. Sokáig zörögtem, nem volt otthon senki. Visszaindultam.

Egyszer én is világgá mentem . . .

Emlékszem az udvar tégláinak vibrálására, ahogy kinyitottam a kiskaput, a kiskaput, mely minden nyitódásnál ég- és téglapor-tortaszületet metsz ki a körforgásból.

Ha karod elzsibbad fejed súlyától, ha álmatlanságod nem képes az ódivatú, elavult telefonokat működtetni, ha álmatlanságod nem képes szomszédaidban egy-egy pokolgép időzítésére, ülj fel, gyűjts rá egy mellbevágós dohányra.

Egyszer valamennyien, másodszer is világgá fogunk menni. Elszántabb akarattal. És nem zavarnak majd bennünket a mellézközejek, a kérdések, az utunkba akadó temetések. Nem fogjuk fejünkről megrendülten leemelni a pepita kalapot, a keresztről sem jut majd eszünkbe semmi, mert az egyszerű, tiszta szimbólumok elvét, s minden más elvet otthon hagyunk, a fehér szobában, az asszonyok és gyerekek örömére.

Egy vitaminszegény nyár végén, amikor inyed vérzésén már nem segít a gitárszó sem, az éji padokról, amikor nem kapsz, nem kaphatsz többé szerelmes levelet, fűzd be cipőd, fésüld meg korpás, virágzó hajad, mely dús és egészséges a hangulatlámpa fényénél, igazítsd el arcodon a függöny kintről betévedő árnyékait, és menj el hozzá, kopogtass be ablakán, zörgesd meg kapuját. Ne törődj a vérebeikkel!

Az utcának nem fog tetszeni kései látogatásod zaja.

Összeragadt szemű, álmos férfiak, testük kipárolgását hálóingükkel féltő-védő aggszüzek morognak majd rád, akadnak majd szép számban rendőrséggel fenyegetőzők is. Biztos lesz olyan, ki felolvassa majd a kezébe akadó házirend csendhaborításra vonatkozó eljárásait.

Te csak dörömbölj!

Légy méltóságteljes, és keserű, mint a cirkuszi ketrecek nemesei, kik felett hiába durrog a hajlékony ostor, kik, ha elvégzik is a kötelező gyakorlatokat, fölényük megmarad idomítójukkal szemben, akít alárendelnek, kiszolgáltatnak egy tapsnak, mely nevetséges a vadonban, elhaló a sátorponyvák alatt.